

KOMMISJONSDIREKTIV 96/19/EF

av 13. mars 1996

om endring av direktiv 90/388/EØF med hensyn til innføring av fri konkurranse på telekommunikasjonsmarkedene(*)**KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESKAP HAR -**

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fællesskap, særlig artikkel 90 nr. 3, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Ved kommisjonsdirektiv 90/388/EØF av 28. juni 1990 om konkurranse på markedene for teletjenester⁽¹⁾, sist endret ved direktiv 96/2/EF⁽²⁾, ble disse tjenestene åpnet for konkurranse, med unntak av telefontjenesten beregnet på allmennheten og tjenester som uttrykkelig er unntatt fra direktivets virkeområde, dvs. telekstjenesten, mobilkommunikasjon og kringkasting av radio og fjernsyn til allmennheten. Satelittkommunikasjon ble omfattet av direktivets virkeområde ved kommisjonsdirektiv 94/46/EF⁽³⁾. Kabelfjernsynsnett ble omfattet av direktivets virkeområde ved kommisjonsdirektiv 95/51/EF⁽⁴⁾, og mobil- og personkommunikasjon ble omfattet av direktivets virkeområde ved direktiv 96/2/EF. I henhold til direktiv 90/388/EØF skal medlemsstatene treffe de nødvendige tiltak for å sikre alle markedsdeltakere adgang til å yte nevnte teletjenester.
- 2) Etter den offentlige høringen om situasjonen innen telekommunikasjonssektoren som Kommisjonen arrangerte i 1992 (rapporten av 1992), anså Rådet enstemmig i sin resolusjon av 22. juli 1993⁽⁵⁾ at et hovedmål for Fællesskapets telekommunikasjonspolitik bør være å avmonopolisere alle offentlige telefontjenester senest 1. januar 1998, mens medlemsstater som har mindre utbygde nett, dvs. Spania, Hellas, Irland og Portugal, skulle innrømmes ytterligere overgangsperioder på inntil fem år for å foreta de nødvendige strukturelle tilpasninger, særlig av takster. Rådet anså også at svært små nett for sin del skulle innrømmes en tilpasningsperiode på inntil to år

dersom det var berettiget. Det erkjente også enstemmig i sin resolusjon av 22. desember 1994⁽⁶⁾ at tilbudet av telekommunikasjonsinfrastruktur bør avmonopoliseres innen 1. januar 1998 med de samme overgangsperioder som for avmonopoliseringen av telefontjenesten. Videre fastsatte Rådet i sin resolusjon av 18. september 1995⁽⁷⁾ retningslinjer for de framtidige rammereglene.

- 3) I direktiv 90/388/EØF er det fastslått at opprettholdelse av eneretter eller særretter til å yte teletjenester utgjør en overtredelse av traktatens artikkel 90 sammenholdt med artikkel 59 fordi det begrenser ytingen av tjenester på tvers av landegrensene. Med hensyn til teletjenester og telenett ble særretter definert i nevnte direktiv.

I henhold til direktiv 90/388/EØF er tildeling av eneretter til å yte teletjenester dessuten uforenlig med traktatens artikkel 90 nr. 1 sammenholdt med artikkel 86 dersom de tildeles teleoperatører som også har særretter eller eneretter til å etablere telenett og tilby disse til brukerne, ettersom denne tildelingen medfører at en dominerende stilling styrkes eller utvides, eller fører til annen utilbørlig utnyttelse av en slik stilling.

- 4) I henhold til traktatens artikkel 90 nr. 2 gjorde imidlertid Kommisjonen i 1990 et unntak for telefontjenesten ettersom de økonomiske ressursene som var nødvendige for å bygge ut nettet, fremdeles i hovedsak kom fra driften av denne tjenesten, og ettersom en avmonopolisering av den på det daværende tidspunkt kunnet ha truet teleoperatørens økonomiske stabilitet og hindret dem i å utføre den oppgaven av allmenn økonomisk betydning som de er tillagt, og som består i å etablere og drive et universelt nett, dvs. et nett som har et allment geografisk dekningsområde, og som på anmodning innen rimelig tid kan tilbys alle tjenesteytere eller brukere.

Videre var alle teleoperatører på det tidspunkt da direktiv 90/388/EØF ble vedtatt, i ferd med å digitalisere sine nett for å utvide tilbudet av tjenester til sluttbrukeren. I dag er det allerede oppnådd dekning og innført digitalisering i en rekke medlemsstater. I betraktning av framskrittene innen bruk av radiofrekvenser og de store igangsatte

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 74 av 22.3.1996, s. 13, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 106/97 av 17. desember 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg XI (Telekommunikasjonstjenester) og vedlegg XIV (Konkurranse), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

(1) EFT nr. L 192 av 24.7.1990, s. 10.

(2) EFT nr. L 20 av 26.1.1996, s. 59.

(3) EFT nr. L 268 av 19.10.1994, s. 15.

(4) EFT nr. L 256 av 26.10.1995, s. 49.

(5) EFT nr. C 213 av 6.8.1993, s. 1.

(6) EFT nr. C 379 av 31.12.1994, s. 4.

(7) EFT nr. C 258 av 3.10.1995, s. 1.

investeringsprogrammene forventes det en betydelig forbedring av den fiberoptiske dekningen og av nettdekningen i de øvrige medlemsstater i de kommende år.

I 1990 ble det også gitt uttrykk for bekymring for en øyeblikkelig åpning av telefontjenesten for konkurranse fordi teleoperatørens takststruktur ikke sto i forhold til de reelle kostnadene. En åpning av markedet på dette tidspunkt ville ha satt nyinntredere i stand til å konsentrere seg om de lønnsomste tjenestene, som f.eks. den internasjonale telefontjenesten, og å vinne markedsandeler bare på grunnlag av skjeve takststrukturer. I mellomtiden er det som en forberedelse til avmonopoliseringen gjort en betydelig innsats for å utligne forskjellene mellom takst- og kostnadstrukturene. Europaparlamentet og Rådet har siden erkjent at det finnes mindre restriktive måter å ivareta denne oppgaven av allmenn økonomisk betydning på enn å tildele eneretter eller særretter.

- 5) Av disse årsaker og i samsvar med Rådets resolusjoner av 22. juli 1993 og 22. desember 1994 er en fortsatt opprettholdelse av særretter og eneretter for telefontjenesten ikke lenger berettiget. Unntaket som ble innrømmet ved direktiv 90/388/EØF, bør oppheves, og nevnte direktiv, herunder definisjonene, bør endres i samsvar med dette. For å gi teleoperatørene mulighet til å fullføre sine forberedelser for alminnelig konkurranse, særlig den påkrevde utligningen av takstene, kan medlemsstatene opprettholde de nåværende eneretter og særretter for telefontjenesten fram til senest 1. januar 1998. For medlemsstater som har mindre utbygde nett eller svært små nett, skal det kunne gjøres et midlertidig unntak dersom det er begrunnet ut fra behovet for å foreta strukturelle tilpasninger, men bare i det omfang det er nødvendig av hensyn til disse tilpasningene. Slike medlemsstater bør etter anmodning innrømmes en ytterligere frist på henholdsvis høyst fem år eller høyst to år dersom det er påkrevd for å fullføre nødvendige strukturelle tilpasninger. De medlemsstater som kan anmode om et slikt unntak, er Spania, Irland, Hellas og Portugal med hensyn til mindre utbygde nett og Luxembourg med hensyn til svært små nett. Muligheten for å innføre slike overgangsperioder ble også omtalt i resolusjonene av 22. juli 1993 og 22. desember 1994.
- 6) Opphevingen av eneretter og særretter skal særlig gi etablerte teleoperatører mulighet til å yte sin telefontjeneste direkte i andre medlemsstater fra 1. januar 1998. Disse operatørene har allerede de ferdigheter og den erfaring som er nødvendige for å gå inn på disse markedene når de åpnes for konkurranse. De vil imidlertid i nesten alle medlemsstater måtte konkurrere med de nasjonale teleoperatørene som er innrømmet enerett eller særrett ikke bare til å yte den aktuelle tjenesten, men også til å etablere og drive all infrastruktur som er nødvendig i denne forbindelse, herunder anskaffelse av umistelige rettigheter til å bruke internasjonale samband. Fleksibiliteten og stordriftsfordelene som dette

muliggjør, vil hindre at disses dominerende stilling innen telefontjenesten trues i den alminnelige konkurransen når telefontjenesten avmonopoliseres. Dermed vil de nasjonale teleoperatørene kunne bevare sin dominerende stilling på sitt hjemmemarked med mindre nyinntredere på markedet for telefontjenesten tildeles de samme rettigheter og forpliktelser. Særlig dersom nyinntredere ikke gis fritt valg med hensyn til nødvendig infrastruktur for å yte sine tjenester i konkurranse med den dominerende operatøren, vil en slik restriksjon i realiteten hindre dem i å etablere seg på markedet for telefontjenesten, herunder for å yte tjenester på tvers av landegrensene. Opprettholdelsen av særretter som innskrenker antallet foretak med tillatelse til å etablere og drive telekommunikasjonsinfrastruktur, vil følgelig begrense adgangen til å yte tjenester etter traktatens artikkel 59. Det faktum at begrensningen i adgangen til å etablere egen infrastruktur tilsynelatende ville få anvendelse uten forskjell for alle foretak i den berørte medlemsstaten som yter telefontjenester, med unntak av den nasjonale teleoperatøren, ville ikke være tilstrekkelig til å unnta særbehandlingen av sistnevnte fra virkeområdet til traktatens artikkel 59. Ettersom de fleste nyinntredere kommer fra andre medlemsstater, vil et slikt tiltak i praksis berøre utenlandske foretak mer enn innenlandske. I tillegg til at disse restriksjonene ikke virker berettiget, ville det dessuten under alle omstendigheter finnes mindre restriktive måter å ivareta allmenne oppgaver av ikke-økonomisk betydning på, f.eks. godkjenningsordninger.

- 7) Dessuten ville en oppheving av eneretter og særretter med hensyn til telefontjenesten bare ha liten eller ingen effekt dersom nyinntredere ble tvunget til å bruke de offentlige telenettene til etablerte teleoperatører som de vil konkurrere med på markedet for telefontjenesten. Å forbeholde et foretak som selger teletjenester, oppgaven å tilby konkurrentene de nødvendige råvarene, dvs. overføringskapasiteten, er ensbetydende med å gi det myndighet til etter eget forogdtbefinnende å bestemme hvor, når og til hvilken pris konkurrentene kan yte sine tjenester, og til å føre tilsyn med kundene de har, og trafikken de skaper. Det ville bringe dette foretaket i en situasjon der det kunne bli tilskyndet til å utnytte sin dominerende stilling på utilbørlig vis. Direktiv 90/388/EØF berører ikke direkte utbygging og drift av telenett, fordi det ble gjort et unntak i henhold til traktatens artikkel 90 nr. 2 med hensyn til eneretter og særretter for den økonomisk sett viktigste tjenesten som ytes over telenettene, dvs. telefontjenesten. Direktivet inneholder likevel en bestemmelse om at Kommisjonen skal foreta en samlet vurdering av situasjonen innen hele telekommunikasjonssektoren i 1992.

Det er riktig at rådsdirektiv 92/44/EØF av 5. juni om anvendelse av vilkår for tilgang til åpne telenett på leide samband⁽¹⁾, endret ved kommisjonsvedtak 94/439/EF⁽²⁾, harmoniserer de grunnleggende prinsipper for tilbudet av leide samband, men det harmoniserer bare vilkårene for tilgang til og bruk av leide samband. Formålet med direktivet

(1) EFT nr. L 165 av 19.6.1992, s. 27.

(2) EFT nr. L 181 av 15.7.1994, s. 40.

er ikke å løse interessekonflikten mellom teleoperatørene som tjenesteytere og som tilbydere av infrastruktur. Det foretar ingen strukturell sondring mellom teleoperatørens virksomhet som tilbydere av leide samband og som tjenesteytere. Klager viser at selv i medlemsstater som har gjennomført direktivet, utnytter teleoperatørene fremdeles sin kontroll med vilkårene for tilgang til nettet på bekostning av konkurrentene på tjenestemarkedet. Klagen viser at teleoperatørene fortsetter å anvende for høye takster, og at de bruker opplysninger om konkurrentenes planer om å yte tjenester som de har skaffet seg ved å tilby infrastruktur, til å kretse inn kunder på markedet for tjenester. Direktiv 92/44/EØF fastsetter bare prinsippet om kostnadsorientering og hindrer for øvrig ikke teleoperatørene i å bruke opplysninger om abonnentenes atferdsmønstre som de har skaffet seg i egenskap av tilbydere av kapasitet, og som er nødvendige for å kretse inn særlige grupper av brukere, eller opplysninger om etterspørselens elasticitet i hvert markedssegment og i de enkelte deler av vedkommende medlemsstat. De nåværende rammeregler løser ikke ovennevnte interessekonflikt. Den beste måten å løse denne konflikten på er derfor å åpne opp for at tjenesteytere kan bruke egen eller tredjemanns telekommunikasjonsinfrastruktur og ikke sin viktigste konkurrents infrastruktur for å yte tjenester til sluttbrukeren. I sin resolusjon av 22. desember 1994 godkjente Rådet også prinsippet om avmonopolisering av infrastrukturtilbudet.

Medlemsstatene bør derfor oppheve de gjeldende eneretter til å tilby og bruke telekommunikasjonsinfrastruktur, som utgjør en overtredelse av traktatens artikkel 90 nr. 1 sammenholdt med artikkel 59 og 86, og bør tillate at ytere av telefontjenesten bruker sin egen infrastruktur og/eller annen infrastruktur etter eget valg.

- 8) Ifølge direktiv 90/388/EØF får traktatens regler, herunder konkurransereglene, anvendelse på telekstjenesten. Samtidig fastslås det at det er i strid med traktatens artikkel 90 nr. 1 sammenholdt med artikkel 59 å gi teleoperatører eneretter og særretter til å yte teletjenester fordi de begrenser ytingen av tjenester på tvers av landegrensene. Imidlertid ble det i direktivet ansett at det var behov for en særskilt framgangsmåte fordi en rask reduksjon av telekstjenestens betydning var forventet. I mellomtiden har det vist seg at telekstjenesten vil fortsette å eksistere side om side med nye tjenester som f.eks. telefakstjenesten i overskuelig framtid, særlig fordi telekstjenesten er det eneste standardiserte nettet med verdensomspennende dekning der meldingene kan anvendes som gyldig bevis for domstolene. Det er derfor ikke lenger grunnlag for å opprettholde den opprinnelige framgangsmåten.
- 9) Med hensyn til nye konkurrenters adgang til telekommunikasjonsmarkedene kan begrensninger i de grunnleggende friheter fastsatt i traktaten bare begrunnes

med hensynet til grunnleggende krav. Slike restriksjoner skal begrenses til det som er nødvendig for å nå fastsatte mål av ikke-økonomisk art. Medlemsstatene kan derfor innføre konsesjons- eller registreringsordninger bare dersom det er uomgjengelig nødvendig for å garantere at grunnleggende krav sikres, og, med hensyn til telefontjenesten og den underliggende infrastrukturen, innføre bransjeforskrifter bare dersom det er nødvendig for å sikre at den særlige oppgaven å utføre offentlige tjenester som vedkommende foretak er tillagt på telekommunikasjonsområdet, ivaretas i samsvar med traktatens artikkel 90 nr. 2, og/eller for å sikre et bidrag til finansieringen av den universelle tjenesten. I samsvar med artikkel 56 og 66 og med forholdsmessighetsprinsippet kan medlemsstatene innta krav om offentlige tjenester i bestemte typer konsesjoner. Bestemmelsene i direktiv 90/388/EØF skal derfor ikke hindre at medlemsstatenes bestemmelser om offentlig sikkerhet, særlig bestemmelser om lovlig telefonavlytting, får anvendelse når de er fastsatt ved lov eller forskrift.

I forbindelse med innføringen av godkjenningvilkår i henhold til direktiv 90/388/EØF viste det seg at visse medlemsstater påla nyinntredere forpliktelser som ikke på noen måte sto i forhold til hensynet til allmenne interesser. For å unngå at slike tiltak brukes for å hindre at teleoperatørens dominerende stilling utfordres ved konkurranse når telefontjenesten avmonopoliseres, og at det derved blir mulig for teleoperatørene å opprettholde sin dominerende stilling på markedene for telefontjenesten og offentlige telenett og på den måten å styrke vedkommende operatørs dominerende stilling, må medlemsstatene underrette Kommisjonen om konsesjons- eller registreringsvilkår før de innføres, slik at Kommisjonen kan vurdere om de er forenlige med traktaten, og særlig om de pålagte forpliktelsene er rimelige.

- 10) I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet kan antallet konsesjoner ikke begrenses med mindre det er uomgjengelig nødvendig for å sikre grunnleggende krav med hensyn til bruk av ressurser det er knapphet på. I sin melding om høringen om grønnboken om liberalisering av telekommunikasjonsstrukturer og kabelfjernsynsnett framholder Kommisjonen at bare en fysisk begrensning — et utilstrekkelig frekvensspekter — kan rettferdiggjøre en begrensning av antallet konsesjoner.

Med hensyn til yting av telefontjenesten, tilbud av faste offentlige nett og andre telenett som medfører bruk av radiofrekvenser, vil det av hensyn til grunnleggende krav være berettiget å innføre eller opprettholde en individuell konsesjonsordning. I alle andre tilfeller gir en allmenn tillatelse eller en registreringsordning tilstrekkelig garanti for at grunnleggende krav sikres. Tildeling av konsesjoner er ikke berettiget dersom en registreringsordning er tilstrekkelig for å nå det fastsatte mål.

Med hensyn til pakke- og linjesvitsjede datatjenester tillot direktiv 90/388/EØF i henhold til traktatens artikkel 90 nr. 2 medlemsstatene å vedta bransjeforskrifter i form av spesifikasjoner for å ivareta relevante krav til offentlige tjenester. Kommisjonen har i 1994 vurdert virkningene av tiltakene som er blitt vedtatt i henhold til denne bestemmelsen. Resultatene av denne vurderingen ble offentliggjort i Kommisjonens melding om status for og gjennomføring av direktiv 90/388/EØF. På grunnlag av nevnte vurdering, som også tok hensyn til erfaringene i de fleste medlemsstater der fastsatte mål for offentlige tjenester er blitt oppfylt uten anvendelse av slike spesifikasjoner, er en opprettholdelse av denne særordningen ikke lenger berettiget, og de nåværende forskriftene bør derfor avskaffes. Medlemsstatene kan imidlertid erstatte disse forskriftene med registreringsordninger eller allmenne tillatelser.

- 11) Nylig godkjente mobiltelefonoperatører vil kunne konkurrere effektivt med etablerte teleoperatører bare dersom de tildeles et tilstrekkelig antall numre for sine abonnenter. Når numrene tildeles av en nasjonal teleoperatør, vil sistnevnte dessuten kjenne seg tilskyndet til å forbeholde seg selv de beste numrene og til å gi konkurrentene et utilstrekkelig antall numre eller numre som ikke er så fordelaktige for en virksomhet, særlig på grunn av lengden. Ved å la teleoperatørene beholde slik myndighet vil medlemsstatene derfor tilskynde dem til å utnytte sin stilling på markedet for telefontjenesten på utilbørlig vis og til å overtre traktatens artikkel 90 sammenholdt med artikkel 86.

Opprettelse og drift av en nasjonal nummerplan bør derfor overdras til et organ som er uavhengig av teleoperatørene, og det bør eventuelt utarbeides en ordning for tildeling av numre på grunnlag av kriterier som er objektive, sikrer innsyn og ikke virker diskriminerende. Dersom en abonnent skifter tjenesteyter, skal teleoperatørene i et tilstrekkelig tidsrom og på den måte og i det omfang traktatens artikkel 86 stiller krav om, gi opplysning om hans nye nummer til personer som forsøker å kontakte ham på hans tidligere nummer. Abonnenter som skifter tjenesteyter, skal også ha mulighet til å beholde sitt nummer mot et rimelig bidrag til kostnadene forbundet med overføring av nevnte nummer.

- 12) Ettersom medlemsstatene etter dette direktiv er forpliktet til å oppheve eneretter og særretter til å tilby og drive faste offentlige telenett, må forpliktelsen fastsatt i direktiv 90/388/EØF til å treffe de nødvendige tiltak for å sikre at vilkårene for tilgang til nettene er objektive, ikke virker diskriminerende og blir offentliggjort, tilpasses i samsvar med dette.
- 13) Nye telefontjenesteyteres adgang til mot et rimelig vederlag å kople sine nett sammen med eksisterende offentlige telenett ved de nødvendige tilkoplingspunkter for samtrafikk for å gjennomføre samtaler, herunder tilgang til abonnent-databasen som er nødvendig for å tilby nummeropplysning,

er av avgjørende betydning i den første tiden etter opphevingen av særretter og eneretter med hensyn til telefontjenesten og telekommunikasjonsinfrastruktur. Sammenkoplingen skal i prinsippet gjøres til gjenstand for forhandlinger mellom partene, med forbehold for konkurransereglene som får anvendelse på foretak. På grunn av den manglende balansen i forhandlingsmessig tyngde mellom nyinntredere og teleoperatører som i kraft av sine særretter og eneretter har oppnådd monopol, er det meget trolig at sammenkoplingen vil bli forsinket på grunn av uenighet om vilkårene som skal få anvendelse, så lenge Europaparlamentet og Rådet ikke har fastsatt en harmonisert ramme. Slike forsinkelser kan bringe nye operatørers adgang til markedet i fare og derved hindre at opphevingen av eneretter og særretter blir effektiv. Dersom medlemsstatene unnlater å innføre beskyttelse-stiltak for å unngå en slik situasjon, vil det medføre at de gjeldende eneretter og særretter, som som nevnt ovenfor er i strid med traktatens artikkel 90 nr. 1 sammenholdt med artikkel 59 og 86, i praksis forlenges.

For å muliggjøre effektiv markedsadgang og hindre at eneretter og særretter i praksis opprettholdes i strid med traktatens artikkel 90 nr. 1 sammenholdt med artikkel 59 og 86, bør medlemsstatene sikre at teleoperatørene i det tidsrommet som er nødvendig for at konkurrenter kan komme inn på markedet, offentliggjør standardvilkår for sammenkopling med de telefonnett som tilbys allmennheten, herunder lister over takster for sammenkopling og forbindelsespunkter, senest seks måneder før den faktiske datoen for avmonopoliseringen av telefontjenesten og teleoverføringskapasiteten. Disse standardtilbudene skal ikke virke diskriminerende og må ikke bestå av pakker i en slik grad at nyinntredere ikke kan kjøpe bare de delene av et tilbud om sammenkopling som de faktisk har behov for. Videre må de ikke virke diskriminerende på grunnlag av anropenes og/eller nettenes opprinnelse.

- 14) For å tillate kontroll av sammenkoplingsforpliktelsene i henhold til konkurranseretten bør systemet for kostnadsberegning som innføres for ytingen av telefontjenesten og tilbudet av det underliggende offentlige telenettet, i det tidsrommet som er nødvendig for at konkurrenter kan komme inn på markedet, muliggjøre en tydelig angivelse av kostnadselementer som er relevante for fastsettelsen av takster for sammenkopling, og det bør for hvert element i sammenkoplingstilbudet særlig angi grunnlaget for dette kostnadselementet for å sikre at takstfastsettelsen bare inneholder relevante elementer, dvs. tilknytningsavgift, samtaleavgift og andel av utgifter for å sikre lik tilgang og mulighet til å overføre numre og for å sikre grunnleggende krav, eventuelt også tilleggsavgifter for å dele nettokostnadene for den universelle tjenesten og i en overgangsperiode for å oppveie forskjeller i telefontakster. En slik kostnadsberegning skal videre gi mulighet til å oppdage om en teleoperatør tilbyr store brukere av hans nett lavere takster enn telefonnettoperatører.

I mangel av en hurtig, billig og effektiv ordning for å løse tvister om sammenkopling og en ordning som kan hindre teleoperatører i å forårsake forsinkelser eller anvende sine økonomiske ressurser for å øke kostnadene ved bruk av rettsmidler som står til rådighet innen rammen av nasjonal rett eller fællesskapsretten, vil det være mulig for teleoperatørene å opprettholde sin dominerende stilling. Medlemsstatene bør derfor innføre en særlig klageordning for å løse sammenkøplings tvister.

- 15) Forpliktelsen til å offentliggjøre standardtakster og sammenkøplingsvilkår berører ikke kravet om at teleoperatører i en dominerende stilling etter traktatens artikkel 86 skal forhandle fram særlige eller skreddersydde avtaler om en særlig kombinasjon eller bruk av enkelte komponenter i et svitsjet offentlig telefonnett og/eller innrømmelse av spesialrabatt til bestemte tjenesteytere eller store brukere dersom dette er berettiget og ikke virker diskriminerende. Alle rabatter på sammenkøpling skal være objektivt grunnlagt og sikre innsyn.
 - 16) Kravet om offentliggjøring av standardvilkår for sammenkøplingen berører heller ikke den forpliktelsen som operatører i en dominerende stilling etter traktatens artikkel 86 har til å tillate at sammenkøplede operatører fra hvis nett et anrop kommer, fortsatt skal være ansvarlige for fastsettelsen av takstene for kundene mellom den som anroper, og den som anropes, og for å rute sine kunders trafikk fram til det tilkøplingspunktet for samtrafikken som de selv velger.
 - 17) Enkelte medlemsstater opprettholder fremdeles eneretter til å utarbeide og tilby telefonkataloger og til å yte nummeropplysningstjenester. Slike eneretter gis i alminnelighet til teleoperatører som allerede har en dominerende stilling på markedet for telefontjenesten, eller til et av deres datterselskaper. I en slik situasjon virker enerettene slik at de utvider og dermed styrker disse operatørenes dominerende stilling. Ifølge rettspraksis ved De europeiske fællesskaps domstol er dette utilbørlig utnyttelse av en dominerende stilling som definert i traktatens artikkel 86. Eneretter til å yte katalogtjenester er derfor i strid med traktatens artikkel 90 nr. 1 sammenholdt med artikkel 86. Disse enerettene bør følgelig oppheves.
 - 18) Katalogtjenestene er et viktig verktøy for å få tilgang til telefontjenester. For å sikre abonnenter på alle telefontjenester tilgang til nummeropplysninger kan medlemsstatene i sine ordninger for individuell konsesjon eller allmenn tillatelse innføre en forpliktelse til å gi allmennheten slike opplysninger.
- I henhold til traktatens artikkel 90 nr. 1 sammenholdt med artikkel 86 annet ledd bokstav b) skal en slik forpliktelse imidlertid ikke begrense tilbudet av slike opplysninger ved hjelp av ny teknologi eller tilbudet av spesialiserte og/eller regionale og lokale telefonkataloger.
- 19) Dersom den universelle tjenesten kan ivaretas bare med tap eller mot et vederlag som faller utenfor alminnelige forretningsvilkår, kan forskjellige finansieringsordninger overveies for å sikre den universelle tjenesten. Innføringen av effektiv konkurranse på de tidspunkter som er fastsatt for den totale avmonopoliseringen, ville imidlertid bli betydelig forsinket dersom medlemsstatene skulle anvende et finansieringssystem som pålegger nyinntredere en større byrde enn det som er nødvendig for å finansiere den universelle tjenesten.
- Finansieringssystemer som pålegger nyinntredere uforholdsmessig store byrder, og som derved hindrer at teleoperatørenes dominerende stilling utsettes for konkurranse etter avmonopoliseringen av telefontjenesten, og som på den måten setter teleoperatørene i stand til å styrke sin dominerende stilling, ville være uforenlig med traktatens artikkel 90 sammenholdt med artikkel 86. Uansett hvilken finansieringsplan medlemsstatene bestemmer seg for, bør de sikre at bare operatører som tilbyr offentlige telenett, bidrar til dekning og/eller finansiering av forpliktelser om en universell tjeneste harmonisert innen rammen av tilgangen til åpne nett (ONP), og at nøkkelen for fordeling dem imellom bygger på kriterier som er objektive, ikke virker diskriminerende og er i samsvar med forholdsmessighetsprinsippet. Dette prinsippet er ikke til hinder for at medlemsstatene gjør unntak for nyinntredere som ennå ikke har oppnådd særlig stor markedsandel.
- Videre skal finansieringsordningen som vedtas, sikre at markedsdeltakerne bare bidrar til finansieringen av den universelle tjenesten og ikke av virksomhet som ikke er direkte forbundet med yting av den universelle tjenesten.
- 20) Med hensyn til takststrukturen for telefontjenesten bør det sondres mellom tilknytningsavgift, månedlig leie og lokaltakster, takster til resten av landet og takster til utlandet. De ulike takstelementene i tjenesten som ytes av teleoperatører i visse medlemsstater, er fremdeles ikke kostnadsbasert. Noen kategorier samtaler tilbys med tap og krysssubsidieres med overskudd fra andre kategorier. Kunstig lave takster begrenser imidlertid konkurransen fordi det ikke er interessant for potensielle nyinntredere å gå inn i det aktuelle segmentet i markedet for telefontjenesten. Slike takster er i strid med traktatens artikkel 86 med mindre de er berettiget etter artikkel 90 nr. 2 med hensyn til visse sluttbrukere eller visse kategorier sluttbrukere. Medlemsstatene bør snarest mulig foreta en gradvis oppheving av alle uberettigede restriksjoner på teleoperatørenes utligning av takstene, særlig restriksjoner som hindrer tilpasning av takster som ikke står i forhold til kostnadene, og som øker byrden ved yting av den universelle tjenesten. I berettigede tilfeller kan den delen av nettokostnadene som ikke er fullt ut dekket av takststrukturen, fordeles likt mellom alle brukere på en måte som ikke virker diskriminerende, og som sikrer innsyn.

21) Ettersom utligningen kan gjøre visse telefontjenester dyrere for visse brukergrupper på kort sikt, kan medlemsstatene fastsette særbestemmelser for å avhjelpe virkningen av utligningen. Dermed vil en overkommelig telefontjeneste være sikret i overgangsperioden, mens teleoperatørene likevel kan fortsette utligningsprosessen. Dette er i samsvar med Kommisjonens uttalelse om rådsresolusjonen om prinsippene for universelle tjenester innen telekommunikasjonssektoren⁽¹⁾, som sier at det er viktig at takstene er rimelige og overkommelige i hele Fællesskapet både for tilknytning, abonnement, periodisk leie og tilgang til og bruk av tjenesten.

22) Dersom medlemsstatene gir sin teleoperatør ansvaret for anvendelsen av finansieringsordningen for forpliktelsen om en universell tjeneste og gir operatøren adgang til å inn drive en del av beløpet fra sine konkurrenter, vil førstnevnte kjenne seg tilskyndet til å kreve et høyere beløp enn berettiget med mindre medlemsstatene sikrer at bidraget til den universelle tjenesten faktureres atskilt og tydelig i forhold til sammenkøplingsavgifter (tilknytning og ruting). Dessuten skal det føres nøye kontroll med ordningen, og det må innføres effektive og raske ordninger for klage til et uavhengig organ, slik at tvister om beløp som skal betales, kan løses raskt uten at de øvrige rettsmidler i nasjonal rett eller fællesskapsretten derved berøres.

Kommisjonen bør vurdere situasjonen i medlemsstatene på nytt fem år etter at det er innført fri konkurranse, for å sikre at dette finansieringssystemet ikke fører til situasjoner som er uforenlige med fællesskapsretten.

23) Operatører av offentlige telenett har behov for å føre sine nett fram gjennom offentlig og privat eiendom for å nå sluttbrukerne. I mange medlemsstater har teleoperatører lovfestede privilegier som gir dem adgang til å installere sine nett på offentlig og privat grunn uten betaling eller mot bare å dekke kostnadene som derved oppstår. Dersom medlemsstatene ikke ga godkjente nyinntredere lignende muligheter til å anlegge nett, ville dette forsinke utbyggingen, og på noen områder ville det være ensbetydende med at teleoperatørens særretter opprettholdes i praksis.

Videre krever traktatens artikkel 90 sammenholdt med artikkel 59 at medlemsstatene ikke forskjellsbehandler nyinntredere, som vanligvis kommer fra andre medlemsstater, i forhold til den nasjonale teleoperatøren og andre nasjonale foretak som har fått framføringsrett for å kunne anlegge sine nett.

Dersom grunnleggende krav med hensyn til miljøvern eller by- og distriktsplanlegging tilsier at en lignende framføringsrett ikke skal gis til nyinntredere som ennå ikke har egen infrastruktur, skal medlemsstatene i det minste sikre at disse, når det er teknisk mulig og de har behov for det for å anlegge sine nett, på rimelige vilkår har tilgang til kabelkanaler og master som teleoperatørene har anlagt i

henhold til sin framføringsrett. I mangel av slike krav ville teleoperatørene kjenne seg tilskyndet til å begrense tilgangen til disse viktige installasjonene og dermed utnytte sin dominerende stilling på utilbørlig vis. Å unnlate å innføre slike krav ville være i strid med traktatens artikkel 90 nr. 1 sammenholdt med artikkel 86.

I henhold til traktatens artikkel 86 skal dessuten alle operatører av offentlige telenett som råder over grunnleggende ressurser som det ikke finnes et rimelig alternativ til, gi sine konkurrenter fri tilgang til slike ressurser på vilkår som ikke virker diskriminerende.

24) Oppheving av særretter og eneretter på telekommunikasjonsmarkedet vil gjøre det mulig for foretak som har slike retter i andre sektorer enn telekommunikasjonssektoren, å få fotfeste på dette markedet. For å muliggjøre kontroll etter relevante bestemmelser i traktaten med eventuell konkurransevridende krysssubsidiert mellom områder der ytere av teletjenester og tilbydere av telekommunikasjonsinfrastruktur har særretter eller eneretter, og deres virksomhet på telekommunikasjonsmarkedet bør medlemsstatene treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre innsyn med hensyn til bruk av ressurser fra slik beskyttet virksomhet for å få adgang til det avmonopoliserte telekommunikasjonsmarkedet. Medlemsstatene bør i det minste kreve at slike foretak, når de oppnår en betydelig omsetning i det aktuelle markedet for teletjenester eller telekommunikasjonsinfrastruktur, skal føre atskilt regnskap som son drer mellom inntekter og utgifter forbundet med tjenester de yter i henhold til sine særretter og eneretter, og tjenester de yter på konkurransevilkår. For tiden kan en omsetning på over 50 millioner ECU anses som betydelig omsetning.

25) For øyeblikket opprettholder de fleste medlemsstater også eneretter til å tilby telekommunikasjonsinfrastruktur beregnet på andre tjenester enn telefontjenesten.

I henhold til direktiv 92/44/EØF skal medlemsstatene sikre at teleoperatørene tilbyr visse typer leide samband til alle som yter teletjenester. Nevnte direktiv omhandler likevel bare et harmonisert tilbud av visse typer leide samband opp til en viss båndbredde. Foretak som har behov for større båndbredde for å yte tjenester basert på høyhastighetsteknologi som SDH (Synchronous Digital Hierarchy), klager over at teleoperatørene ikke kan dekke deres behov, som imidlertid kunne dekkes over de fiberoptiske nettene til andre potensielle tilbydere av telekommunikasjonsinfrastruktur dersom enerettene ikke eksisterte. Opprettholdelsen av disse rettene forsinke r derfor innføringen av nye avanserte teletjenester og bremser på den måten den tekniske utviklingen på bekostning av brukerne i strid med traktatens artikkel 90 nr. 1 sammenholdt med artikkel 86 annet ledd bokstav b).

(1) EFT nr. C 48 av 16.2.1994, s. 8.

- 26) Ettersom en oppheving av disse rettene i hovedsak berører tjenester som ennå ikke ytes i dag, og ikke berører telefонтjenesten, som fremdeles er teleoperatørens viktigste inntektskilde, vil den derfor ikke undergrave teleoperatørens økonomiske situasjon. Opprettholdelse av eneretter til å etablere og drive nett beregnet på andre tjenester enn telefонтjenesten er følgelig ikke berettiget. Medlemsstatene bør særlig sikre at alle restriksjoner på yting av andre teletjenester enn telefонтjenesten over nett anlagt av den som yter teletjenesten, på bruk av infrastruktur tilbudt av tredjemann og på deling av nett og andre installasjoner og arbeidssteder oppheves fra 1. juli 1996.

Av hensyn til den særlige situasjonen i medlemsstater med mindre utbygde nett og i medlemsstater med svært små nett vil Kommisjonen på anmodning innrømme disse lengre overgangsperioder.

- 27) Selv om direktiv 95/51/EF opphevet alle restriksjoner på adgangen til å yte avmonopoliserte teletjenester over kabelfjernsynsnett, opprettholder visse medlemsstater restriksjoner på bruk av offentlige telenett for å tilby kabelfjernsynskapasitet. Kommisjonen bør vurdere situasjonen med hensyn til slike restriksjoner i lys av nevnte direktivs mål når telekommunikasjonsmarkedene nærmer seg total avmonopolisering.

- 28) Opphevingen av alle særretter og eneretter som begrenser ytingen av teletjenester og tilbudet av underliggende nettkapasitet fra foretak etablert i Fællesskapet, berører ikke kommunikasjonens bestemmelses- eller opprinnelsessted.

Med hensyn til foretak som ikke er etablert i Fællesskapet, er direktiv 90/388/EØF imidlertid ikke til hinder for at det vedtas tiltak i samsvar med fællesskapsretten og gjeldende internasjonale forpliktelser for å sikre medlemsstatenes borgere tilsvarende og effektiv behandling i tredjestater. Foretak fra Fællesskapet bør i tredjestater få en behandling og en effektiv markedsadgang som kan sammenlignes med den behandling og den markedsadgang som Fællesskapets rammebestemmelser gir foretak som eies eller i praksis kontrolleres av borgere av vedkommende tredjestat. Forhandlingene om telekommunikasjon innen rammen av Verdens handelsorganisasjon bør føre til en avbalansert multilateral avtale som sikrer operatører fra Fællesskapet effektiv og sammenlignbar markedsadgang i tredjestater.

- 29) Gjennomføringen av fri konkurranse på telekommunikasjonsmarkedene reiser viktige spørsmål av sosial og sysselsetningsmessig art. Disse spørsmålene behandles i Kommisjonens melding om høringen om grønnboken av 3. mai 1995 om liberalisering av telekommunikasjonsinfrastrukturer og kabelfjernsynsnett.

Med ideen om en samordnet politikk for øye skal det nå gjøres en innsats for å styrke overgangen til et helt avmonopolisert telekommunikasjonsmarked. Ansvar for slike tiltak faller i første omgang på medlemsstatene, selv om fællesskapsstrukturer som Det europeiske sosialfond også kan bidra. Eksisterende initiativer i Fællesskapet bør spille en rolle ved å forenkle tilpasningen for og omskoleringen av arbeidstakere hvis tradisjonelle beskjeftigelse kan komme til å forsvinne i den industrielle omstillingsprosessen.

- 30) Innføring av ordninger på nasjonalt plan for konsesjonstildeling, sammenkopleing, universell tjeneste, nummertildeling og framføringsretter berører ikke en senere harmonisering av disse spørsmålene gjennom de formålstjenlige virkemidler av lovgivningsmessig art som Europaparlamentet og Rådet måtte vedta, særlig i forbindelse med anvendelsen av prinsippene om tilgang til åpne nett (ONP). Kommisjonen bør treffe alle formålstjenlige tiltak for å sikre at det foreligger samsvar mellom disse virkemidlene og direktiv 90/388/EØF -

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

I direktiv 90/388/EØF gjøres følgende endringer:

1. I artikkel 1 gjøres følgende endringer:

- a) I nr. 1 gjøres følgende endringer:

- i) Fjerde strekpunkt erstattes med følgende strekpunkter:

«— offentlig telenett, telenett som bl.a. brukes til yting av offentlige teletjenester,

— offentlig teletjeneste, teletjeneste som er tilgjengelig for allmennheten.»

- ii) Femtende strekpunkt skal lyde:

«— grunnleggende krav, allmenne hensyn av ikke-økonomisk art som kan medføre at en medlemsstat innfører begrensninger for etablering og/eller drift av telenett eller yting av teletjenester. Slike hensyn er nettets driftssikkerhet, sikring av nettets integritet samt, når dette er begrunnet, tjenestenes samtrafikkevne, datasikring, miljøvern, by- og distriktsplanleggingshensyn, effektiv bruk av frekvensspekteret og forebygging av sjenerende forstyrrelser mellom radiobaserte telekommunikasjonssystemer og andre rombaserte eller jordbaserte tekniske systemer.

Datasikring kan omfatte sikring av persondata, beskyttelse av overført eller lagret informasjon samt vern av privatlivets fred.»

iii) Nye strekpunkter skal lyde:

«— telenett, overføringsutstyr og eventuelt svitsjeutstyr og andre ressurser som gjør det mulig å formidle signaler mellom definerte termineringspunkter i nettet ved hjelp av trådforbindelser, radiobølger, optiske medier eller andre elektromagnetiske medier,

— tilknytning, fysisk og logisk forbindelse mellom telekommunikasjonsinstallasjoner hos operatører som tilbyr nettkapasitet og/eller yter teletjenester, for å gjøre det mulig for en teleoperatørs brukere å kommunisere med en annen eller den samme teleoperatørs brukere eller å få tilgang til tjenester som ytes av tredjemann.»

b) Nr. 2 oppheves.

2. Artikkel 2 skal lyde:

«Artikkel 2

1. Medlemsstatene skal oppheve alle tiltak som

- a) gir eneretter til å yte teletjenester, herunder etablering og drift av telenett som kreves for å yte disse tjenestene,
- b) gir særretter som på grunnlag av annet enn kriterier som er objektive og forholdsmessige og ikke virker diskriminerende, begrenser til to eller flere antallet foretak med tillatelse til å yte slike teletjenester eller til å drive slike nett,
- c) gir særretter som på grunnlag av annet enn kriterier som er objektive og forholdsmessige og ikke virker diskriminerende, utpeker flere konkurrerende foretak til å yte slike teletjenester eller til å tilby eller drive slike nett.

2. Medlemsstatene skal treffe alle de tiltak som er nødvendige for å sikre at ethvert foretak har adgang til å yte teletjenestene nevnt i nr. 1 eller til å etablere og drive nettene nevnt i nr. 1.

Medlemsstatene kan med forbehold for artikkel 3c og artikkel 4 tredje ledd opprettholde særretter og eneretter fram til 1. januar 1998 for telefontjenesten og etablering og tilbud av kapasitet i offentlige telenett.

Medlemsstatene skal imidlertid treffe alle de tiltak som er nødvendige for å sikre at alle resterende restriksjoner på adgangen til å yte andre teletjenester enn telefontjenesten over nett etablert av yteren av teletjenesten, ved bruk av tredjemanns infrastruktur og ved deling av nett, installasjoner og arbeidssteder oppheves senest 1. juli 1996, og at Kommisjonen underrettes om alle relevante tiltak senest samme dato.

Med hensyn til datoene fastsatt i annet og tredje ledd i dette nummer, i artikkel 3 og i artikkel 4a nr. 2 skal medlemsstater med mindre utbygde nett på anmodning innrømmes en ytterligere gjennomføringsperiode på høyst fem år og medlemsstater med svært små nett på anmodning innrømmes en ytterligere gjennomføringsperiode på høyst to år, i den utstrekning det er nødvendig av hensyn til påkrevde strukturelle tilpasninger. Anmodningen skal inneholde en detaljert beskrivelse av de planlagte tilpasningene samt en nøyaktig vurdering av tidsplanen som er fastsatt for gjennomføringen. Disse opplysningene skal på anmodning stilles til rådighet for enhver berørt part, men slik at det tas hensyn til teleoperatørens legitime interesse i å beskytte sine egne forretningshemmeligheter.

3. Medlemsstater som gjør ytingen av disse tjenestene eller etableringen og driften av nettene betinget av konsesjon, allmenn tillatelse eller en registreringsordning for å sikre samsvar med grunnleggende krav, skal påse at de aktuelle vilkårene er objektive, ikke virker diskriminerende, er forholdsmessige og sikrer innsyn, at eventuelle avslag er behørig grunnlagt, og at det finnes en ordning for å påklage avslag.

Yting av andre teletjenester enn telefontjenesten samt etablering og drift av offentlige telenett og andre telenett som medfører bruk av radiofrekvenser, kan gjøres betinget bare av allmenn tillatelse eller en registreringsordning.

4. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om kriteriene som konsesjoner, allmenne tillatelser og registreringsordninger bygger på, samt om vilkårene for disse.

Medlemsstatene skal holde Kommisjonen underrettet om alle planer om å innføre nye konsesjoner, allmenne tillatelser og registreringsordninger eller om å endre gjeldende ordninger.»

3. Artikkel 3 skal lyde:

«Artikkel 3

Med hensyn til telefontjenesten og tilbudet av kapasitet i offentlige telenett skal medlemsstatene senest 1. januar 1997 underrette Kommisjonen om alle konsesjons- og registreringsordninger som skal sikre oppfyllelse av

- grunnleggende krav,
- bransjeforskrifter om tjenestens bestandighet, tilgjengelighet og kvalitet,
- økonomiske forpliktelser med hensyn til den universelle tjenesten i samsvar med prinsippene i artikkel 4c.

Vilkårene for tilgjengelighet kan omfatte krav om å sikre tilgang til abonnentdatabaser for å gi opplysninger innen rammen av den universelle katalogtjenesten.

Alle disse vilkårene skal til sammen utgjøre et sett med spesifikasjoner for offentlige tjenester og være objektive, ikke virke diskriminerende, være forholdsmessige og sikre innsyn.

Medlemsstatene kan begrense antallet konsesjoner bare når det er tale om manglende tilgjengelighet i frekvensspekteret, og bare når det er berettiget av hensyn til forholdsmessighetsprinsippet.

Medlemsstatene skal sikre at registrerings- og konsesjonsordninger for yting av telefontjenesten og tilbud av kapasitet i offentlige telenett offentliggjøres senest 1. juli 1997. Før disse utkastene gjennomføres, skal Kommissjonen etterprøve om de er forenlige med traktaten.

Med hensyn til pakke- og linjesvitsjetelefontjenester skal medlemsstatene oppheve spesifikasjonene for offentlige tjenester som de har vedtatt. Disse spesifikasjonene kan erstattes med registreringsordningene eller de allmenne tillatelsene nevnt i artikkel 2.»

4. I artikkel 3b skal nytt ledd lyde:

«Medlemsstatene skal påse at et tilstrekkelig antall numre står til rådighet for alle teletjenester senest 1. juli 1997. Tildelingen av numre skal være objektiv, ikke virke diskriminerende, være forholdsmessig og sikre innsyn, særlig dersom tildelingen skjer på grunnlag av individuell søknadsbehandling.»

5. I artikkel 4 skal første ledd lyde:

«Så lenge medlemsstatene opprettholder særretter eller eneretter til å etablere og drive faste offentlige telenett, skal de treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre at vilkårene for tilgang til nett er objektive og ikke virker diskriminerende, og de skal offentliggjøre disse vilkårene.»

6. Ny artikkel 4a-4d skal lyde:

«Artikkel 4a

1. Uten at Europaparlamentets og Rådets kommende harmonisering av nasjonale sammenkopplingsordninger innen rammen av tilgang til åpne nett (ONP) berøres, skal medlemsstatene påse at teleoperatørene sikrer sammenkoppling til deres telefontjeneste og til deres offentlige, svitsjede telenett for andre foretak som har tillatelse til å yte slike tjenester eller til å tilby slik nettkapasitet, på vilkår som ikke virker diskriminerende, er forholdsmessige, sikrer innsyn og bygger på objektive kriterier.

2. Medlemsstatene skal særlig påse at teleoperatørene senest 1. juli 1997 offentliggjør vilkårene for sammenkoppling med grunnleggende funksjonskomponenter i deres telefontjeneste og deres offentlige, svitsjede telefonnett, herunder tilkopplingspunkter for samtrafikk og grensesnitt etter markedets behov.

3. Videre skal medlemsstatene ikke hindre at foretak som yter teletjenester og/eller tilbyr kapasitet i telenett, på anmodning kan forhandle fram sammenkopplingsavtaler med teleoperatørene om særlig tilgang til det offentlige, svitsjede nettet og/eller vilkår som dekker deres særlige behov.

Dersom forretningsmessige forhandlinger ikke fører til en avtale innen rimelig tid, skal medlemsstatene på anmodning fra en av partene og innen en rimelig tidsfrist gjøre et grunnlagt vedtak som fastsetter økonomiske og driftsmessige vilkår og krav for sammenkopplingen, uten at de øvrige rettsmidler i nasjonal rett eller fællesskapsretten derved berøres.

4. Medlemsstatene skal påse at metoden for kostnadsberegning som teleoperatørene bruker med hensyn til ytingen av telefontjenesten og tilbudet av kapasitet i offentlige telenett, identifiserer kostnadselementene som er relevante for fastsettelsen av takster for sammenkoppling.

5. Tiltakene fastsatt i nr. 1 til 4 får anvendelse i et tidsrom på fem år regnet fra det tidspunkt da teleoperatørens eneretter og særretter til å yte telefontjenesten faktisk oppheves. Kommissjonen skal imidlertid ta denne artikkelen opp til ny vurdering dersom Europaparlamentet og Rådet vedtar et direktiv om harmonisering av sammenkopplingsvilkårene før utgangen av nevnte tidsrom.

Artikkel 4b

Medlemsstatene skal treffe de tiltak som er nødvendige for å oppheve alle eneretter til å etablere og yte katalogtjenester på deres område, herunder utgivelse av telefonkataloger og nummeropplysningstjenester.

Artikkel 4c

Uten at Europaparlamentets og Rådets harmonisering innen rammen av tilgang til offentlige nett (ONP) berøres, skal enhver nasjonal ordning som er nødvendig for å dele nettostnadene ved oppfyllelsen av teleoperatørens forpliktelse om en universell tjeneste med andre foretak, enten det dreier seg om et system med tilleggstakster eller et fond for den universelle tjenesten,

- a) bare gjelde foretak som driver offentlige telenett,
- b) fordele de respektive kostnadene på hvert foretak etter kriterier som er objektive og ikke virker diskriminerende, og i samsvar med forholdsmessighetsprinsippet.

Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om alle ordninger av denne typen, slik at den kan etterprøve om de er forenlige med traktaten.

Medlemsstatene skal tillate sine teleoperatører å utligne sine takster, idet det tas hensyn til særlige markedsvilkår og behovet for å sikre en universell tjeneste til en overkommelig pris, og medlemsstatene skal særlig tillate dem å tilpasse nåværende takster som ikke er kostnadsbasert, og som øker byrden ved yting av en universell tjeneste, for å oppnå takster basert på faktiske kostnader. Dersom utligningen ikke kan gjennomføres innen 1. januar 1998, skal de berørte medlemsstater framlegge rapport for Kommisjonen om den gradvise utligningen av de resterende takstforskjellene. Rapporten skal inneholde en detaljert tidsplan for gjennomføringen.

Under alle omstendigheter skal Kommisjonen senest tre måneder etter at Europaparlamentet og Rådet har vedtatt et direktiv om harmonisering av sammenkoplingsvilkår, undersøke om det er behov for ytterligere initiativer for å sikre samsvar mellom de to direktivene, og treffe de nødvendige tiltak.

Kommisjonen skal senest 1. januar 2003 vurdere situasjonen i medlemsstatene og særlig undersøke om de gjeldende finansieringsordninger ikke begrenser adgangen til de aktuelle markedene. I så fall vil Kommisjonen undersøke om det finnes andre metoder, og framlegge formålstjenlige forslag.

Artikkel 4d

Medlemsstatene skal ikke forskjellsbehandle tilbydere av offentlige telenett ved tildeling av framføringsretter med sikte på tilbud av slike nett.

Dersom det av hensyn til gjeldende grunnleggende krav ikke er mulig å gi foretak som ønsker å etablere offentlige telenett, ytterligere framføringsrett, skal medlemsstatene på rimelige vilkår sikre tilgang til eksisterende installasjoner som er etablert i henhold til framføringsretter, og som ikke kan kopieres.»

7. I artikkel 7 innsettes «nummertildeling samt» før «tilsyn».
8. Artikkel 8 skal lyde:

«Artikkel 8

Innen rammen av godkjenningsordningene for yting av telefontjenesten og tilbud av kapasitet i offentlige telenett skal medlemsstatene minst sikre, dersom godkjenning gis til foretak som også har særretter eller eneretter på andre områder enn telekommunikasjon, at disse foretakene fører atskilt regnskap for sin virksomhet som yter av telefontjenesten og/eller tilbyder av nettkapasitet og for sin øvrige virksomhet så snart de når en omsetning på over 50 millioner ECU i det aktuelle telekommunikasjonsmarkedet.»

9. Artikkel 9 skal lyde:

«Artikkel 9

Innen 1. januar 1998 skal Kommisjonen foreta en samlet vurdering av situasjonen med hensyn til resterende restriksjoner på bruk av offentlige telenett for å tilby kabelfjernsynskapasitet.»

Artikkel 2

Medlemsstatene skal senest ni måneder etter at dette direktiv er trådt i kraft, gi Kommisjonen opplysninger som gjør det mulig for den å fastslå at bestemmelsene i artikkel 1 nr. 1-8 er overholdt.

Dette direktiv berører ikke medlemsstatenes eksisterende forpliktelse til senest henholdsvis 31. desember 1990, 8. august 1995 og 15. november 1996 å underrette om de tiltak de har truffet for å overholde bestemmelsene i direktiv 90/388/EØF, 94/46/EF og 96/2/EF.

Artikkel 3

Dette direktiv trer i kraft den 20. dag etter at det er kunngjort i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkel 4

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 13. mars 1996.

For Kommissjonen

Karel VAN MIERT

Medlem av Kommissjonen